
PROTECTION OF BROADCASTER'S RIGHTS WITHIN INTERNATIONAL AND EUROPEAN LEGAL FRAME: SYNTHETIC APPROACH

Slavica Burova

Business Law, University American College – Skopje, R.N.Macedonia, burovaslavica@yahoo.com

Abstract: The right to intellectual property, which regulates the legal relations of creators and titulars, their personal and property rights in relation to their works, the relations of titulars and users and the relations of titulars and those who abuse their rights, has open perspectives for theoretical elaboration, with the need for daily improvement of national and international protection regulations, as well as the mechanisms for their practical implementation.

The enormous impact of copyright and related rights, as a relatively new branch of law, as well as the rapid technological development leading to new techniques, such as broadcasting, which is the transmission of audio and video content to the public via radio, television, or other, often digital media, gave rise to the legal recognition of the rights not only of the authors and performers whose works are broadcast, but also the rights of the broadcasting organizations themselves (radio and television organizations) in relation to the use of their shows.

Within this paper, we will strive to apply broadcasting, as part of the related rights of copyright, the importance and impact of the rights of radio and television organizations, their subject of protection, as well as legal protection, and also regulation of the rights of radio and television organizations under international law and the European Union. Furthermore, the set level of protection of the rights of broadcasters at the international level is taken into account. All this is covered in a broad framework of legislation, ie TRIPS Agreement, Rome Convention and Brussels Satellite Convention. Additionally, the level of protection of broadcasters' rights is described in European context. These are guidelines set in the domain of the Council of Europe, European Union and European Directives. The main goal of the paper is to draw essential conclusions and recommendations that will be the basis for being efficient through the application of qualitative analysis, more precisely, expressed through the application of content analysis method, comparison method and synthesis method, generalization and specification. Additionally, more it will produce more effective Macedonian legislation in the domain of the expressed issues, through a strategic approach of analysis and implementation.

In the context of the above, the main conclusion and recommendations arising from the paper refer to the fact that the exclusive rights are not absolute but limited by limitations and exceptions to copyright law, including fair use. A major limitation on copyright is that copyright protects only the original expression of ideas, and not the underlying ideas themselves.

It is also important to emphasize that every society needs to find its own explicit way of setting the legal framework in this issue, primarily as a result of existing opportunities and capacities, in terms of resources and technological benefits, which significantly affect the process of effective implementation.

Keywords: copyright protection, legislation, European Union, international level, broadcaster rights

ЗАШТИТА НА АВТОРСКИТЕ ПРАВА ВО МЕЃУНАРОДНАТА И ЕВРОПСКАТА ПРАВНА РАМКА: СИНТЕТСКИ ПРИСТАП

Славица Бурова

Деловно право, Универзитет Американ Колеџ Скопје, Р.С. Македонија, burovaslavica@yahoo.com

Апстракт: Правото на интелектуална сопственост, кое ги регулира правните односи на креаторите и титуларите, нивните лични и имотни права во однос на нивните дела, односите на титуларите и корисниците и односите на титуларите и оние што ги злоупотребуваат своите права, има отворени перспективи за теоретски елаборација, со потреба од секојдневно подобрување на националната и меѓународната регулатива за заштита, како и механизмите за нивна практична имплементација.

Енормното влијание на авторските права и сродните права, како релативно нова гранка на правото, како и брзиот технолошки развој што доведе до нови техники, како што е емитувањето, што е пренос на аудио и видео содржини до јавноста преку радио, телевизија, или други, често дигитални медиуми, доведоа до правно признавање на правата не само на авторите и изведувачите чии дела се емитуваат, туку и правата на самите радиодифузни организации (радио и телевизиски организации).

Во рамките на овој труд, ќе се стремиме да го примениме емитувањето, како дел од поврзаните права на авторските права, важноста и влијанието на правата на радио и телевизиските организации, нивниот предмет на заштита, како и правната заштита, а исто така и регулирање на правата на радио и телевизиските организации според меѓународното право и Европската унија. Понатаму, се зема предвид поставеното ниво на заштита на правата на радиодифузерите на меѓународно ниво. Сето ова е опфатено во широка рамка на законодавството, односно ТРИПС Договорот, Римската конвенција и Бриселската сателитска конвенција. Дополнително, нивото на заштита на правата на радиодифузерите е опишано во европски контекст. Ова се насоки поставени во доменот на Советот на Европа, Европската унија и европските директиви.

Главната цел на трудот е да се извлечат суштински заклучоци и препораки кои ќе бидат основа за да бидат ефикасни преку примена на квалитативна анализа, поточно, изразена преку примена на методот за анализа на содржина, метод на споредба и метод на синтеза, генерализација и спецификација. Дополнително, повеќе ќе произведе поефективно македонско законодавство во доменот на изразените прашања, преку стратешки пристап за анализа и имплементација.

Во контекст на горе наведеното, главниот заклучок и препораките што произлегуваат од трудот се однесуваат на фактот дека ексклузивните права не се апсолутни, туку се ограничени со ограничувања и исклучоци на законот за авторски права, вклучувајќи фер употреба. Главно ограничување на авторските права е тоа што авторските права го штитат само оригиналниот израз на идеи, а не самите основни идеи.

Исто така, важно е да се нагласи дека секое општество треба да најде свој експлицитен начин за поставување на правна рамка за ова прашање, пред секако резултат на постојните можности и капацитети, во однос на ресурсите и технолошките придобивки, што значително влијаат на процесот на ефективна имплементација.

Клучни зборови: заштита на авторските права, законодавство, Европска унија, меѓународно ниво, радиодифузни права

1. ВОВЕД

Интелектуалната сопственост, во својата сеопфатна форма, ги претставува правата кои произлегуваат од интелектуалните активности во индустријата, науката, литературата и уметноста и главно се дели на две големи групи: индустриска сопственост, чиј предмет на заштита се патентите, трговските марки, индустрискиот дизајн, корисните модели, ознаката на географското потекло и know-how знаењето; и авторското право и сродни права, меѓутоа во поново време се придодава и правото на нелојална конкуренција (Алија, 2010).

Група на меѓународно прифатени стандарди за дигитална телевизија (организација со седиште во Женева), е задолжена за стандардизација на системот за пренос на дигитализирано аудио и видео содржина. Идејата настанала во девесетите години во дваесетниот век. Проектот го основале 83 членки од редовите на радиодифузијата, телеком, произведувачи и регулаторна агенција во 1993 година. Денес оваа групација има преку 270 членови. Во многу земји ДВД стандардот (Digital Video Broadcasting) ги заменува PAL, SECAM и NTSC стандардите (во Германија, Англија, Италија, Франција, Шпанија, Унгарија, Австрија, Сингапур и т.н.) (Koistila, 2000: 23).

До 1950 -тите, практично секоја земја имала систем за радиодифузија, типично во сопственост и управување на владата. Алтернативните режими вклучувале комерцијално радио, како во Соединетите држави; или двоен систем со државно спонзорирани и комерцијални станици, воведен во Австралија уште во 1924 година, со Канада во 1932 година. Од денешен аспект, повеќето земји еволуираа во двоен систем, вклучително и Велика Британија. До 1955 година, практично секое семејство во Северна Америка и Западна Европа, како и Јапонија, имарадио. Драматична промена настанува во 1960 -тите со воведувањето на мало ефтино преносно транзисторско радио, со, во голема мера проширена сопственост и употреба. Пристапот стана практично универзален низ целиот свет.

Комерцијална (ре) легализација се случува во повеќето европски земји, почнувајќи од Обединетото Кралство во 1973 година (познато како Независно локално радио)) и завршувајќи со Австрија во 1995 година. Дополнително, во 1987 година, станиците во Европската радиодифузна унија започнаа да нудат систем за радио податоци (RDS), која обезбедува писмени текстуални информации за програмите што се емитуваа, како и сообраќајни предупредувања, точно време и други телетекст услуги. Европските станици започнаа со дигитално емитување во 2000 -тите. Дигиталното радио, првично започнува да се продава во Обединетото Кралство во 1998 годин (Barbosa, 2007).

Во рамките на овој научен труд, се тежнее кон приложување на радиодифузијата, како дел од сродните права на авторското право, важноста и влијанието на правата на радио и телевизиските организации, нивниот предмет на заштита, како и правната заштита, а воедно и регулатива на правата на радио и

телевизиските организации во рамките на меѓународното право, со посебен осврт на регулативите и директивите во домен на Европската Унија.

2. МАТЕРИЈАЛИ И МЕТОДИ

Во рамките на овој труд се обработува квалитативна методолошка рамка, односно се преферира метод на анализа на содржина и метод на компарација. Во таа насока, се добиени податоци од центри за истражување, официјални извештаи и релевантни институции кои се задолжени за креирање и имплементација на политики од домен на проблематиката.

Како надополна, употребата на компаративна анализа е од особено значење. Имено, применета е компаративна анализа на постоечките регулативи и директиви во европски и меѓународни рамки, со цел да се извлечат релевантни заклучоци и препораки, понатаму применливи во секое општество со пројавен интерес за напредок во сферата на радиодифузијата, како дел од сродните права на авторското право.

Научните извори на податоци што се користат во истражувањето се од теоретска и практична природа. Покрај секундарните извори на податоци, примарните извори се користат во зависност од степенот на нивната достапност, особено за понатамошно креирање на стратешки документи за подобро објаснување и имплементација на проблематиката. При реализација на научно-истражувачката рамка која е имплементирана во рамките на овој труд, земени се во предвид сите елементи на етничка димензија на анализа интерпретација на секундарните податоци, со препораки од примарен, стратешки аспект.

3. РЕЗУЛТАТИ

Договорот за аспекти поврзани со трговијата на правата на интелектуална сопственост (TRIPS) е меѓународен правен договор помеѓу сите земји-членки на Светската трговска организација (СТО). Станува збор за минимални стандарди за регулирање од страна на националните влади за многу форми на интелектуална сопственост (ИП) како што се применуваат за државјаните на другите нации -членки на СТО. ТРИПС беше договорен на крајот од Уругвајската рунда од Општиот договор за тарифи и трговија (ГАТТ) во 1994 година и е администриран од СТО.

Договорот ТРИПС за првпат го воведо правото за интелектуална сопственост во меѓународниот трговски систем и останува најсеопфатниот меѓународен договор за интелектуална сопственост до денес. Во 2001 година, земјите во развој, загрижени дека развиените земји инсистираат на претесно читање на TRIPS, иницираа рунда разговори што резултираа со Декларацијата во Доха. Декларацијата во Доха е изјава на СТО што го појаснува опсегот на TRIPS, наведувајќи на пример дека TRIPS може и треба да се толкува во однос на целта „да се промовира пристапот до лекови за сите“.

Договорот TRIPS, бара од земјите -членки да обезбедат силна заштита за правата на интелектуална сопственост. Во таа насока, потребно е да се обрне внимание на следните карактеристики на TRIPS: условите за авторски права мора да траат најмалку 50 години, освен ако не се засноваат на животот на авторот. (Член 12 и 14); авторските права мора да се даваат автоматски, а не врз основа на каква било „формалност“, како што се регистрациите, како што е наведено во Бернската конвенција. (Член 9); компјутерските програми мора да се сметаат за „книжевни дела“ според законот за авторски права и да добијат исти услови за заштита; националните исклучоци од авторските права (како што е „фер употреба“ во Соединетите држави) се ограничени со тестот во три чекори во Берн; патентите мора да се доделат за „пронајдоци“ во сите „технолошки области“ под услов да ги исполнуваат сите други услови за патентбилност (иако се дозволени исклучоци за одредени јавни интереси (член 27.2 и 27.3) и мора да бидат извршни најмалку 20 години (член 33); исклучоците од ексклузивните права мора да бидат ограничени, под услов нормалната експлоатација на работата (член 13) и нормалната експлоатација на патентот (член 30) да не се во судир; не се дозволени неразумни предрасуди за легитимните интереси на носителите на правата на компјутерски програми и патенти; легитимните интереси на трети страни треба да бидат земени предвид со патентните права (член 30); во секоја држава, законите за интелектуална сопственост не смеат да нудат никакви придобивки за локалните граѓани кои не се достапни за граѓаните на други потписници на TRIPS според принципот на национален третман (со одредени ограничени исклучоци, член 3 и 5);

Римската конвенција, Конвенцијата за правото што се применува на договорните обврски, беше отворена за потпис во Рим на 19 јуни 1980 година за тогашните девет земји -членки на Европската заедница (ЕЗ). Влезе во сила на 1 април 1991. Во догледно време, сите нови членови на ЕК ја потпишаа Конвенцијата. Кога Конвенцијата беше потпишана од Австрија, Финска и Шведска, беше составена консолидирана верзија и објавена во Службениот весник во 1998 година. Понатамошна консолидирана верзија беше објавена во Службениот весник во 2005 година, по пристапувањето на 10 нови земји -членки во Конвенцијата.

Римската конвенција се применува на договорните обврски во ситуации кои вклучуваат избор на закони - дури и кога законот што тој го назначува е на држава што не е договорна - со исклучок на:прашања што вклучуваат статус или правен капацитет на физички лица;договорни обврски кои се однесуваат на тестаменти, брачни права на сопственост или други семејни односи;обврски што произлегуваат од инструменти со кои може да се преговара (меници, чекови, задолжница, итн.); арбитражни договори и договори за избор на суд;прашања регулирани со законот на компаниите и другите корпоративни и неинкорпорирани тела;прашањето дали агентот е во состојба да го поврзе директорот со трета страна (или орган да обврзува компанија, или корпоративно или неконтролирано тело); конституирање на трустови и прашања поврзани со нивната организација; докази и постапка; договори за осигурување кои ги покриваат ризиците лоцирани на териториите на земјите -членки (без договори за реосигурување).

Римската конвенција дозволува ограничувања и исклучоци од гореспомнатите права во националните закони што се однесуваат на приватна употреба, употреба на кратки извадоци во врска со известување за тековните настани, минлива фиксација од страна на радиодифузна организација преку сопствени капацитети и за сопствени преноси, да се користи исклучиво за настава или научно истражување и во секој друг случај кога националното право предвидува исклучоци од авторските права во литературни и уметнички дела. Понатаму, откако изведувачот ќе даде согласност за вклучување на изведба во визуелна или аудиовизуелна фиксација, одредбите за правата на изведувачите немаат понатамошна примена.

Конвенцијата за дистрибуција на сигнали за пренос на програми пренесени преку сателит, усвоена во 1974 година, се занимава со заштита на сателитскиот пренос преку кој програмите се пренесуваат помеѓу различни радиодифузни организации или помеѓу радиодифузна организација и дистрибутер на кабли. Според одредбите на оваа Конвенција, од државите договорнички се бара да преземат соодветни мерки за да спречат дистрибуција на или од нивната територија на кој било пренос што пренесува програма од кој било дистрибутер за кого сигналот не е наменет. Со други зборови, заштитата дадена според оваа Конвенција се однесува исклучиво на пренос на сигнали помеѓу радиодифузните организации. Членот 3 од Бриселската конвенција експлицитно исклучува од опсегот на заштита „сигналите емитирани од или во име на организацијата на потекло се наменети за директен прием од сателитот од страна на пошироката јавност“. Веројатно, оваа Конвенција беше преговарана и потпишана пред сателитските услуги за директно емитување да станат економски исплатливо средство за експлоатација. Ова исклучување навистина имаше директна последица отстранување на секое практично значење од Конвенцијата. Како резултат на тоа, само 26 држави ја ратификуваа сателитската конвенција во Брисел, во споредба со 73 држави договорнички од Конвенцијата од 1971 година за заштита на производителите на фонограми од неовластено удвојување на нивните фонограми, која исто така имаше за цел да ги надолжни утврдените норми во Римската конвенција. Бриселската или сателитската конвенција предвидува обврска на секоја држава договорничка да преземе соодветни мерки за да спречи неовластена дистрибуција на или од нејзината територија на секој сигнал што пренесува програма преку сателит.

Конвенцијата дозволува одредени ограничувања за заштита. Дистрибуцијата на сигнали што носат програма од страна на неовластени лица е дозволена ако сигналите содржат кратки извадоци што содржат извештаи за тековните настани или, како цитати, кратки извадоци од програмата пренесени од емитираните сигнали или, во случај на земји во развој, ако програмата што ја пренесуваат емитуваните сигнали се дистрибуира исклучиво за настава, вклучително и настава за возрасни или научно истражување. Конвенцијата не воспоставува рок на заштита, оставајќи ја работата на домашното законодавство.

Меѓутоа, одредбите од оваа Конвенција не се применливи кога дистрибуцијата на сигнали се врши од сателит за директно емитување. Конвенцијата не предвидува институција на Унија, управно тело или буџет. Отворен е за секоја држава членка на Обединетите нации или за која било агенција што припаѓа на системот на организации на Обединетите нации. Инструментите за ратификација, прифаќање или пристапување мора да се депонираат кај Генералниот секретар на Обединетите нации.

Директивата 92/100/ЕЕЗ на Советот од 19 ноември 1992 година за изнајмување и право на заем и за одредени права поврзани со авторските права во областа на интелектуалната сопственост е директива на Европската унија во областа на правото за авторски права, направена според одредбите за внатрешен пазар на Римски договор. Создава „право за изнајмување и позајмување“ како дел од заштитата на авторските права и поставува минимални стандарди за заштита за сродните права на изведувачи, продуценти на фонограми и филмови и радиодифузни организации.

Директивата 93/83/ЕЕЗ има за цел олеснување на прекуграничниот пренос на аудиовизуелни програми како што се, особено емитување преку сателит и реемитување преку кабел. Со оглед на таа цел, воспоставени се механизми со цел да се осигура дека креаторите и производителите на програми добиваат фер плата, врз основа на правата на интелектуална сопственост, за користење на нивните креации.

Директивата 2006/116/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 12 декември 2006 година за терминот на заштита на авторските права и одредени сродни права (кодифицирана верзија) е консолидирана верзија на поранешната директива на ЕУ за усогласување на терминот за заштита на авторските права, вклучувајќи сите амандмани направени до и вклучително и 2006 година. Го заменува текстот на постарата директива.

4. ДИСКУСИЈА

Законот за авторски права се применува само во географските граници на територијата на таа земја. Меѓутоа, усвојувањето на зголемен број меѓународни договори и за авторските права и за сродните права доби ба големо значење. Покрај тоа, беа направени напори од неколку земји по пат на договори за проширување на опсегот на заштита со единствена цел воспоставување минимални стандарди за заштита, според нивните закони.

Првата меѓународна конвенција што директно се однесуваше на радиодифузните организации беше Римската конвенција за заштита на изведувачи, производители на фонограми и организации за радиодифузија, 1961. Таа воспостави меѓународни минимални стандарди за заштита на изведувачите во однос на нивните настапи, за производителите во однос на фонограмите и радиодифузни организации во однос на нивните емитувања. Како и да е, јасно ја кажа намерата на Конвенцијата со тоа што правата на соседството се потчинети на авторските права. Наскоро, повеќето земји започнаа да обезбедуваат заштита за сите три категории корисници, без оглед на правната традиција што постои во земјата или тоа што е членка на конвенцијата (на пример, Индија). Земјите како Индија и Соединетите држави ја зголемија својата радиодифузна индустрија со проширување на заштитата според нивниот закон за авторски права.

Со правeње јасна разлика помеѓу книжевните и уметничките дела од една страна, и сродните права од друга страна, Конвенцијата се обиде да обезбеди минимални „сродни права“ што ќе им се доделат на трите нови категории на корисници. Освен тоа, реализацијата на разликата во природата на правото е причина поради која периодот на одобрена заштита е дваесет години, пресметан од крајот на годината во која е направена фиксација за фонограми или кога се случи изведбата или емитувањето (член 14 на Римската конвенција). Како и да е, според член 15 од Конвенцијата, останува на дискреционо право на државите договорнички да одлучат за ограничувањата и исклучоците од заштитата што треба да им се даде на радиодифузните организации, како и на другите две категории.

Меѓународната конвенција за дистрибуција на програмирани сигнали што се пренесуваат преку сателит (сателитска конвенција), според нејзината преамбула, беше дизајнирана да се справи со кражбите на сигнали преку воспоставување меѓународен систем за спречување на дистрибутерите да дистрибуираат програма што пренесува сигнали преку сателити. Фактот дека Сателитската конвенција се занимава само со сигнали што носат „програма“, го прави посебно во интерес на радиодифузните организации, за разлика од Римската конвенција, која исто така се занимаваше со изведувачи на сцени и продуценти на фонограми. Првиот ги обврзува државите членки на Конвенцијата да „преземаат соодветни мерки за да спречат дистрибуција на или од нејзината територија на кој било сигнал што носи програма од кој било дистрибутер за кого не е наменет емитуваниот сигнал“ (член 2 /1)).

Другиот меѓународен договор во однос на сродните права е Спогодбата за аспекти поврзани со трговијата на правата на интелектуална сопственост (Договор TRIPS). Исто како и Римската конвенција, премногу ги разликува поврзаните права на радиодифузерите од оние на авторот, но со некои дополнителни карактеристики. Прво, Договорот содржеше детални одредби за механизмот за извршување и второ, ги обврза државите членки во Договорот да бидат предмет на процедурите на механизмот за решавање спорови на СТО, со што се зајакна процедурата за имплементација. Договорот, исто така, создаде ново „право на изнајмување“, ограничено на автори на компјутерски програми и кинематографски дела, под одредени услови, како што е пропишано во (член 11).

Несомнено, емитувањето останува алатка за пренос на информации и пристап до знаење кај јавноста. Обезбедувањето пристап до јавноста до емитувањата претставува дел од нивното право на пристап без оглед на нивната способност за плаќање. Покрај тоа, барањето за обезбедување пристап до знаење е основно во случај на земјите во развој, со оглед на видот на културна разновидност што ја имаат во нивните општества. Изненадувачки, спорниот договор не обрнува внимание на грижите на овие нации во развој. Радиодифузијата во заедницата, наместо комерцијалното емитување, мора да биде принцип на движење и постои барање секое ново право создадено на меѓународна сцена да биде балансирано со соодветни ограничувања и исклучоци, така што пристапот до основните информации и комуникациски услуги за сите членови на населението, конкретно во таквите нации во развој, може да се гарантира.

Според наведеното, и покрај напорите за либерализација во секторот за радиодифузија, во повеќето земји низ светот, и понатаму постојат јавни олигополи, како и приватни монополи. Покрај тоа, со развојот на

новите технологии, транснационалните конгломерати, кои работат на комерцијална основа поседуваат способност да го контролираат целиот синџир на комуникација, пришто продолжуваат да ги прошируваат своите хоризонти. Ова значи дека посиромашните граѓани нема да можат да ги изразат своите преференции на комерцијален пазар за емитување. Со други зборови, ваквите услуги што ги нудат радиодифузерите нудат поголем избор за потрошувачите кои можат да си дозволат да платат.

5. ЗАКЛУЧОК

Авторско дело е оригинална интелектуална креација на авторот, изразена во одредена форма, без оглед на нејзината уметничка, научна или некоја друга вредност, неговата цел, големина, содржина и начин на манифестирање, како и дозволеноста за јавна комуникација на неговата содржина. Според законската рамка, авторските дела особено подразбираат: Пишани дела (на пример, книги, брошури, написи, преводи, компјутерски програми во која било форма на нивното изразување, вклучувајќи го и нивниот подготвителен дизајн материјал и друго); Говорни дела (предавања, говори, говори, итн.); Драматични, драмско-музички, кореографски и пантомимички дела, како и дела што потекнуваат од фолклорот; Музички дела, со или без зборови; Филмови (кино и телевизија); Ликовни дела (слики, цртежи, скици, графики, скулптури, итн.); Работи на архитектура, применета уметност и индустриски дизајн; Картографски дела (географски и топографски карти); Цртежи, скици, кукли и фотографии; Режија на театарска претстава.

Попрецизно, авторското право е законско право создадено со закон на земја што му дава на креаторот на оригинално дело ексклузивни права за неговата употреба и дистрибуција. Ова обично е само за ограничено време. Ексклузивните права не се апсолутни, туку ограничени со ограничувања и исклучоци на законот за авторски права, вклучувајќи фер употреба. Главно ограничување на авторските права е тоа што авторските права го штитат само оригиналниот израз на идеи, а не самите основни идеи.

Целта на овој труд е да даде јасен преглед на правото на радиодифузерите, како од аспект на историската гледна точка, така и во однос на современите поставени рамки. Притоа, во рамките на трудот е опфатена природата на овој право, како и начинот на кој истото функционира на терен, во рамките на радиодифузерските организации. Понатаму, се зема во предвид поставено ниво на заштита на правата на радиодифузерите на одредено ниво. Сето ова е опфатено во една широка рамка на законска регулатива, директно TRIPS Договорот, Римската конвенција и Брисел сателитска конвенција. Нивото на заштита на правата на радиодифузерите е објавено во европските рамки. Станува збор за насоки поставени во доменот на Советот на Европа, Европската унија и европските директиви, а кои е потребно на стратешки начин да се имплементираат од страна на националните институции

БЛАГОДАРНОСТ

Благодарност допостоечките истражувачки центри, институционалните архиви како и прегледноста на законодавно-правната рамка, како и постоечки регулативи и директиви во домен на проблематиката.

КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

- Ahuja, V. K. (2010). *Law Relating to Intellectual Property Rights*, Lexis Nexis, New Delhi. p. 111, 119
- Barbosa, R. G. (2007). *Revisiting international copyright law*, Barry Law Review, 8. 54-55
- Brussels Satellite Convention, <https://www.wipo.int/treaties/en/ip/brussels/> прегледано на 05.08.2021 година
- Koistila, P. (2000). *Content Production in Digital Environment*, Master Thesis, Helsinki University of Technology, December 2000
- Kumar, G. & Relfi P. (2009). Rights of broadcasting organizations: Do we need legal reform? *Indian Journal of Intellectual Property Law*, 5 (2) 87-101
- McLeod, J. & Reeves, B. (2007). On the nature of mass media effects. In S. B. Withey & R. P. Abeles (Eds.), *Television and social behavior: Beyond violence and children*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum
- Morton, D. (2010). The Electrical Century, Viewing Television's History, *Proceeding of IEEE*, Volume: 88, Issue: 7, July
- Overview: the TRIPS Agreement https://www.wto.org/english/tratop_e/trips_e/intel2_e.htm reviewed at 1/15/2018
- Rome Convention for the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organisations Section 3(3), Copyright, Designs and Patents Act, (1988)
- Standing committee on copyright and related rights, Eight Session, Geneva, November 4 to 8, 2002
- The Legal Protection of Broadcast Signals, <https://www.ivir.nl/publicaties/download/768.pdf> прегледано на 05.08.2021 година
- United Nations Treaty Collection, International Convention for the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organisations https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XIV-3&chapter=14&clang=en прегледано на 03.08.2021 година